

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/37385,Ogolnopolska-konferencja-naukowa-Referendum-ludowe-w-1946-r-oraz-wybory-do-Sejmu.html>
27.02.2026, 09:26

Ogólnopolska konferencja naukowa „Referendum ludowe w 1946 r. oraz wybory do Sejmu Ustawodawczego w 1947 r. na Górnym Śląsku” – Opole, 24 listopada 2016

24.11.2016

Ogólnopolska konferencja naukowa „Referendum ludowe w 1946 r. oraz wybory do Sejmu Ustawodawczego w 1947 r. na Górnym Śląsku”.

Ogólnopolska konferencja naukowa „Referendum ludowe w 1946 r. oraz wybory do Sejmu Ustawodawczego w 1947 r. na Górnym Śląsku”.

Ogólnopolska konferencja naukowa „Referendum ludowe w 1946 r. oraz wybory do Sejmu Ustawodawczego w 1947 r. na Górnym Śląsku”.

Ogólnopolska konferencja naukowa „Referendum ludowe w 1946 r. oraz wybory do Sejmu Ustawodawczego w 1947 r. na Górnym Śląsku”.

24 listopada 2016 r. w Villi Academica w Opolu, przy ul. Powstańców Śląskich 22 odbyła się konferencja pt. „Referendum ludowe w 1946 r. oraz wybory do Sejmu Ustawodawczego w 1947 r. na Górnym Śląsku”, zorganizowana przez Instytut Historii Uniwersytetu Opolskiego oraz Instytut Pamięci Narodowej – Oddział w Katowicach. Wydarzeniem towarzyszącym konferencji była prezentacja wystawy [„Wybory do Sejmu Ustawodawczego w województwie śląskim 19 stycznia 1947 r.”](#), przygotowanej przez Oddział IPN w Katowicach i Archiwum Państwowe w Katowicach.

Ustalenia poczynione w lutym 1945 r. na konferencji Wielkiej Trójki w Jałcie przewidywały jak najszybsze przeprowadzenie wolnych wyborów w Polsce. Kontrolujący sytuację w kraju komuniści spod znaku Polskiej Partii Robotniczej odwlekali jednak realizację tych ustaleń, chcąc wcześniej rozprawić się z wszelkimi siłami opozycyjnymi. Opanowany przez nich aparat bezpieczeństwa prowadził bezpardonową walkę zarówno z antykomunistycznym podziemiem politycznym i zbrojnym, jak też z legalnie działającą opozycją na czele ze Stanisławem Mikołajczykiem, prezesem Polskiego Stronnictwa Ludowego.

Długo odkładane wybory poprzedziło referendum ludowe, przeprowadzone 30 czerwca 1946 r. Jego uczestnicy mieli odpowiedzieć na trzy pytania, dobrane tak, aby wynik głosowania był jak najbardziej pozytywny i przez to stwarzał wrażenie powszechnej akceptacji panujących w kraju stosunków. U progu referendum gwałtownie nasilił się terror wobec opozycyjnego PSL, a głosowanie odbywało się w atmosferze powszechnego zastraszenia społeczeństwa. Zabiegi te nie wystarczyły jednak do uzyskania wyniku pomyślnego dla PPR i jej sprzymierzeńców. Wobec tego sfałszowano wyniki głosowania, ogłaszając wbrew faktom polityczne zwycięstwo „sił demokratycznych”.

Referendum stało się swego rodzaju próbą generalną przed długo oczekiwanymi wyborami do Sejmu Ustawodawczego, jakie odbyły się 19 stycznia 1947 r. Także tym razem zastosowano zmasowany terror wobec opozycji, zastraszanie wyborców oraz różnego rodzaju manipulacje, polegające w szczególności na wymuszaniu jawnego głosowania, a ostatecznie poraż kolejny sfalszowano uzyskane wyniki.

Wyborcze fałszerstwo posłużyło komunistom dostworzenia pozorów demokratycznej legitymizacji „władzy ludowej” w Polsce. W ten sposób usunięto ostatnią przeszkodę na drodze do stopniowej budowy systemu politycznego na wzór sowiecki. Aż do 1989 r. możliwe było już tylko głosowanie na jedną listę kandydatów.

Mija właśnie siedemdziesiąt lat od brzemennych w historyczne następstwa wydarzeń z lat 1946-1947, które na długo odebrały społeczeństwu polskiemu możliwość suwerennego decydowania o swoich losach. To dobra okazja do dokładniejszego niż do tej pory przyjrzenia się tym wydarzeniom z regionalnej perspektywy Górnego Śląska w jego ówczesnych granicach polityczno-administracyjnych - z możliwie najszerszym wykorzystaniem dostępnych aktualnie możliwości badawczych. Celowi temu ma służyć konferencja naukowa nt. Referendum ludowego w 1946 r. oraz wyborów do Sejmu Ustawodawczego w 1947 r. na Górnym Śląsku współorganizowana przez Instytut Historii Uniwersytetu Opolskiego oraz Instytut Pamięci Narodowej - Oddział w Katowicach. Konferencja odbyła się 24 listopada 2016 r. na Uniwersytecie Opolskim. Interesują nas wydarzenia rozgrywające się w latach 1945-1947 na terenie województwa śląskiego w jego ówczesnych granicach administracyjnych. Na uwagę zasługuje także szerszy kontekst polityczny tych wydarzeń: krajowy, a nawet międzynarodowy.

Wstęp wolny!

Pliki do pobrania

[Program konferencji. \(pdf, 2.61 MB\)](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Katowice